

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/2471. számú

törvényjavaslat

**a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól
szóló 2010. évi CIV. törvény és
a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról
szóló 2010. évi CLXXXV. törvény módosításáról**

Előadó: dr. Navracsics Tibor

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Budapest, 2011. február

2011. évi... törvény

a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény és a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény módosításáról

1. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény módosítása

1. §

(1) A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 1. § 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. *Médiaszolgáltatás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 56. és 57. cikkében meghatározott, önálló, üzletszerűen – rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett – végzett gazdasági szolgáltatás, amelyért egy médiaszolgáltató szerkesztői felelősséget visel, amelynek elsődleges célja műsorszámoknak tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából a nyilvánossághoz való eljuttatása valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül.”

(2) Az Smtv. 1. § 6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. *Sajtótermék*: a napilap és más időszakos lap egyes számai, valamint az internetes újság vagy hírportál, amelyet gazdasági szolgáltatásként nyújtanak, amelynek tartalmáért valamely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság szerkesztői felelősséget visel, és amelynek elsődleges célja szövegből, illetve képekből álló tartalmaknak a nyilvánossághoz való eljuttatása tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából, nyomtatott formátumban vagy valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül. A szerkesztői felelősség a médiatartalom kiválasztása és összeállítása során megvalósuló tényleges ellenőrzésért való felelősséget jelenti, és nem eredményez szükségszerűen jogi felelősséget a sajtótermék tekintetében. Gazdasági szolgáltatás az önálló, üzletszerűen – rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett – végzett szolgáltatás.”

2. §

Az Smtv. 10. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. § Mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint a Magyar Köztársaság polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről.”

3. §

Az Smtv. 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint a Magyar Köztársaság polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről,

vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban sokoldalúan, tényszerűen, időszerűen, tárgyilagosan és kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény módosítása

4. §

A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 41. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az e törvény hatálya alá tartozó, a Magyar Köztársaság területén letelepedett médiaszolgáltató által nyújtott lekérhető médiaszolgáltatást, kiegészítő médiaszolgáltatást és a Magyar Köztársaság területén letelepedett kiadó által kiadott sajtóterméket – a szolgáltatás, illetve a tevékenység megkezdését követő hatvan napon belül – nyilvántartásba vétel céljából be kell jelenteni a Hivatalhoz. A nyilvántartásba vétel nem feltétele e szolgáltatás, illetve tevékenység megkezdésének.”

5. §

(1) Az Mttv. 45. § (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A lekérhető médiaszolgáltatás nyilvántartásba vételét annak médiaszolgáltatója kezdeményezheti.”

(2) Az Mttv. 45. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(3) A lekérhető médiaszolgáltatást a Hivatal harminc napon belül nyilvántartásba veszi.

(4) A nyilvántartásba vételt a Hivatal visszavonja, ha

a) a bejelentővel szemben összeférhetlenségi ok áll fenn, vagy

b) a bejelentett médiaszolgáltatás elnevezése egy korábban nyilvántartásba vett, és a bejelentés időpontjában a nyilvántartásban szereplő lekérhető médiaszolgáltatás elnevezésével azonos, illetve ahhoz az összetéveszthetőségig hasonlít.”

(3) Az Mttv. 45. § (5) bekezdés *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A lekérhető médiaszolgáltatást törölni kell a nyilvántartásból, ha)

„*a)* a (4) bekezdés alapján a nyilvántartásba vétel visszavonásának lenne helye,”

(4) Az Mttv. 45. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Amennyiben a nyilvántartásba vételre vonatkozó szabályokat a médiaszolgáltató megsérti, a Hivatal – a 185. § (2) bekezdésben foglalt elvek figyelembe vételével – egymillió forintig terjedő bírságot szabhat ki.”

6. §

(1) Az Mttv. 46. § (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A sajtótermék nyilvántartásba vételét annak kiadója kezdeményezheti.”

(2) Az Mttv. 46. § (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(4) A sajtóterméket a Hivatal tizenöt napon belül nyilvántartásba veszi.

(5) A nyilvántartásba vételt a Hivatal visszavonja, ha

a) a bejelentővel szemben összeférhetetlenségi ok áll fenn, vagy

b) a bejelentett sajtótermék címe egy korábban nyilvántartásba vett, és a bejelentés időpontjában a nyilvántartásban szereplő sajtótermék címével azonos, illetve ahhoz az összetéveszthetőségig hasonlít.”

(3) Az Mttv. 46. § (6) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A sajtóterméket törölni kell a nyilvántartásból, ha)

„a) az (5) bekezdés alapján a nyilvántartásba vétel visszavonásának lenne helye,”

(4) Az Mttv. 46. §-a a következő (8a) bekezdéssel egészül ki:

„(8a) Amennyiben a nyilvántartásba vételre vonatkozó szabályokat a kiadó vagy az alapító megsérti, a Hivatal – a 185. § (2) bekezdésben foglalt elvek figyelembe vételével – egymillió forintig terjedő bírságot szabhat ki.”

7. §

Az Mttv. 176. § (1) bekezdésének nyitó szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„Amennyiben más tagállamban letelepedett médiaszolgáltató lineáris audiovizuális médiaszolgáltatása a Magyar Köztársaság területére irányul, a Médiatanács határozatával a jogsértés fennállásáig, de legfeljebb száznyolcvan napig, kizárólag a Magyar Köztársaság területén terjesztett médiaszolgáltatás tekintetében a 187. § (3) bekezdés c)-d) pontja szerinti jogkövetkezményeket alkalmazhatja, amennyiben a következő feltételek fennállnak:”

8. §

Az Mttv. 177. § (1) bekezdésének nyitó szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„Amennyiben más tagállamban letelepedett médiaszolgáltató lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatása a Magyar Köztársaság területére irányul, illetve terjesztése vagy közzététele a Magyar Köztársaság területén történik, a Médiatanács határozatával a jogsértés fennállásáig, de legfeljebb száznyolcvan napig, kizárólag a Magyar Köztársaság területén terjesztett médiaszolgáltatás tekintetében a 187. § (3) bekezdés c)-d) pontja szerinti jogkövetkezményeket alkalmazhatja, amennyiben a következő feltételek fennállnak:”

9. §

Az Mttv. a 179. §-t megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Eljárás a más tagállamban letelepedett médiatartalom-szolgáltatóval szemben jogmegkerülés esetén”

10. §

(1) Az Mttv. 203. § 40. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. *Médiaszolgáltatás*: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 56. és 57. cikkében meghatározott, önálló, üzletszerűen – rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett – végzett gazdasági szolgáltatás, amelyért egy médiaszolgáltató szerkesztői felelősséget visel, amelynek elsődleges célja műsorszámoknak tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából a nyilvánosságához való eljuttatása valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül.”

(2) Az Mttv. 203. § 60. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„60. *Sajtótermék*: a napilap és más időszaki lap egyes számai, valamint az internetes újság vagy hírportál, amelyet gazdasági szolgáltatásként nyújtanak, amelynek tartalmáért valamely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság szerkesztői felelősséget visel, és amelynek elsődleges célja szövegből, illetve képekből álló tartalmaknak a nyilvánosságához való eljuttatása tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából, nyomtatott formátumban vagy valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül. A szerkesztői felelősség a médiatartalom kiválasztása és összeállítása során megvalósuló tényleges ellenőrzésért való felelősséget jelenti, és nem eredményez szükségszerűen jogi felelősséget a sajtótermék tekintetében. Gazdasági szolgáltatás az önálló, üzletszerűen – rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett – végzett szolgáltatás.”

11. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) Az Mttv. 176. § (1) bekezdés *a)* pontjában az „Smtv. 17. §-át” szövegrész helyébe az „Smtv. 17. § (1) bekezdését” szöveg, a 178. § (1) bekezdésének nyitó szövegrészében a „*b)*-*c)* pont szerinti jogkövetkezményeket” szövegrész helyébe a „*c)* pont szerinti jogkövetkezményt” szöveg, 181. § (1) bekezdésében az „Smtv. 13. § (2) bekezdésében” szövegrész helyébe az „Smtv. 13. §-ában” szöveg, 182. § *u)* pontjában és 184. § (1) bekezdés *e)* pontjában az „Smtv. 13. § (2) bekezdés” szövegrész helyébe az „Smtv. 13. §” szöveg lép.

(3) Hatályát veszti az Smtv. 17. § (2) bekezdésében a „nyílt vagy burkolt megsértésére,” szövegrész.

12. §

E törvény a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Európai Bizottság által az Smtv. és az Mttv. egyes rendelkezéseivel összefüggésben felvetett aggályokról a Bizottság és a Kormány képviselői között lefolytatott írásbeli, illetve szóbeli egyeztetés eredményeképpen egyetértés jött létre arról, hogy mely kérdésekben látszik szükségesnek e törvényeket módosítani az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló 2010/13/EU irányelv (a továbbiakban: Irányelv) követelményeinek való teljesebb megfelelés érdekében. A Javaslat szerinti módosításoknak tehát alapvetően kiigazító, pontosító szerepük van, lényeges koncepcióváltást, újraszabályozást nem eredményez, és ilyen igénnyel az Európai Bizottság sem lépett fel. Az érintett szabályozási területek a következők: a kiegyensúlyozott tájékoztatás szabályozása, a regisztráció kérdésköre, és a más tagállami médiaszolgáltatóval szemben alkalmazható szankciók kérdése.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás tárgykörében a javaslat egyrészt egyértelművé teszi, hogy nem az egyes médiaszolgáltatókra, hanem a médiarendszer egészére vonatkozó alapvető követelmény a hiteles, gyors és pontos tájékoztatás. Másrészt a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét a módosítás a lineáris médiaszolgáltatásokra korlátozza.

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a lekérhető médiaszolgáltatás és a sajtótermék kiadása bejelentéshez és regisztrációhoz kötött. Ugyanakkor a Javaslat kifejezetten rögzíti, hogy a tevékenység (szolgáltatás) megkezdésének nem feltétele a nyilvántartásba vétel. A Javaslat a regisztrációval kapcsolatos szabályokat olyan módon állapítja meg, amely kizárja annak a félreértésnek az elvi lehetőségét is, hogy a regisztráció előzetes engedélyezésként legyen értelmezhető.

A Javaslat differenciáltan állapítja meg a más tagállamban letelepedett médiaszolgáltatóra a médiahatóság által alkalmazható szankciókat. A Javaslat szerint a bírság csak abban az esetben alkalmazható szankció, ha a Magyarország területére irányuló médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltató kifejezetten azért letelepedett le más tagállamban, hogy megkerülje a magyar médiaszabályozást. Ha azonban a más tagállamban letelepedett médiaszolgáltató Magyarországra irányuló szolgáltatása nem erre a célzatra vezethető vissza, bírság nem szabható ki, ugyanakkor más jogkövetkezmények változatlanul alkalmazhatók.

A Javaslat végül pontosítja a javaslat a sajtótermék és a médiaszolgáltatás fogalmát, még inkább egyértelművé téve, hogy csak a kifejezetten gazdasági haszonszerzési célzatú szolgáltatások tartoznak a két törvény hatálya alá, így pl. a videoblogok vagy más magáncélú közlemények nem.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Az Smtv.-vel és az Mttv.-vel kapcsolatban felmerült aggályok részben egy fogalmi bizonytalanságra vezethetők vissza, ezért a javaslat pontosítja a *médiaszolgáltatás* és a *sajtótermék* fogalmát, mindkét törvényben azonos szöveggel. Ezzel egyértelművé teszi, hogy a törvény hatálya az önálló, üzletszerűen – rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett – végzett gazdasági szolgáltatásként működtetett mediaszolgáltatásokra és a sajtótermékekre vonatkozik. Ez a pontosítás tisztázza, hogy a médiaszabályozás nem vonatkozik a nem gazdasági céllal üzemeltetett magánkommunikációs csatornákra (pl. a blogokra).

A 2-3. §-hoz

A Javaslattal a hiteles, gyors és pontos tájékoztatás feladatát az Smtv.-nek a közönség jogait szabályozó 10. §-ában jeleníti meg, és nem a sajtó kötelezettségeit meghatározó 13. §-ban, ezzel is jelezve, hogy nem az egyes mediaszolgáltatókra, hanem a médiarendszer egészére vonatkozó alapvető követelményt mond ki. Másrészt a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét a Javaslattal a 13. § új szövegének megállapításával a lineáris mediaszolgáltatásokra korlátozza, elhagyva a rendelkezésből a lekérhető mediaszolgáltatásokra utaló szövegrészt. Ugyanitt a Javaslattal tartalmi követelményt megállapít a tájékoztatásra vonatkozó kötelezettségek (pl. a kiegyensúlyozottság) részletes szabályozására nézve: előírja – utalva az Mttv.-re –, hogy az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően kell szabályozni e kötelezettségeket.

A 4-6. §-hoz

A Javaslattal a lekérhető mediaszolgáltatást és a kiegészítő mediaszolgáltatást, továbbá a sajtóterméket a szolgáltatás, illetve a tevékenység megkezdését követő hatvan napon belül nyilvántartásba vétel céljából be kell jelenteni a Hivatalhoz. Ehhez kapcsolódva pedig kifejezetten is rögzíti, hogy a nyilvántartásba vétel nem feltétele e szolgáltatás, illetve tevékenység megkezdésének.

A Javaslattal a nyilvántartásba vétel megtagadása helyett csak a nyilvántartásba vétel utólagos visszavonását teszi lehetővé, a hatályos Mttv. 45. § (4) bekezdés és 46. § (5) bekezdése szerinti eseteknél szűkebben meghatározott feltételek esetén (összeférhetetlenség, névazonosság vagy névhasonlóság), amelyek nem eljárási mulasztáshoz kapcsolódnak, hanem érdemi akadályai a szolgáltatásvégzésének. A nyilvántartásba vétellel összefüggő eljárási jellegű kötelezettségek megszegése (pl. a bejelentés elmulasztása) esetéhez pedig más jogkövetkezményt fűz a Javaslattal: legfeljebb egymillió forint bírság kiszabásával teszi lehetővé az elmulasztott cselekmény kikényszerítését, megkövetelve a bírságkiszabás során az arányosság elvének alkalmazását.

Az Mttv. e módosítása arra irányul, hogy a mediaszolgáltatások nyújtása és a sajtótermékek kiadása előzetes engedélyhez kötésének a látszatát is elkerülje, ugyanakkor azt lehetővé teszi, hogy – szükség esetén – a Hatóság kikényszeríthesse a mediaszolgáltatás és a sajtótermék kiadásának törvényes gyakorlását.

A 7-9. §-hoz

A Javaslattal a más tagállamban letelepedett mediaszolgáltatóknak a Magyar Köztársaság területére irányuló jogsértő tartalmú lineáris, illetve lekérhető audiovizuális mediaszolgáltatása körében megkülönbözteti a rosszhiszeműen eljáró mediaszolgáltatókat a jóhiszemű szolgáltatóktól a

tekintetben, hogy csak azon médiaszolgáltatókra teszi lehetővé a bírság kiszabását – az audiovizuális irányelv szerinti eljárás keretében –, amelyek azért telepedtek le más tagállamban, hogy a magyar médiaszabályok alkalmazását elkerüljék. Ha ilyen célzat nem állapítható meg, akkor a bírság – mint nem arányos szankció – alkalmazását a Javaslathoz kizárja. Pontosítja továbbá a Javaslathoz azt is, hogy a további szankciók alkalmazására is kizárólag a Magyar Köztársaság területén terjesztett szolgáltatással összefüggésben kerülhet sor. A Javaslathoz nem érinti a többi jogkövetkezményt (a jogsértést megállapító határozatnak a jogsértő internetes honlapjának nyitóoldalán, sajtótermékben vagy megjelölt műsorszámokban történő közzététele, továbbá a médiaszolgáltatói jogosultság időleges felfüggesztése).

A Javaslathoz a két esetkört jobb elhatárolása érdekében továbbá külön alcím alá rendeli az Mttv. 179. §-át („eljárás a más tagállamban letelepedett médiatartalom-szolgáltatóval szemben jogmegkerülés esetén”).

A 10. §-hoz

A Javaslathoz az Mttv.-ben is elvégzi a sajtótermék és a médiaszolgáltató fogalmának pontosítását a gazdasági jelleg részletezésével.

A 11-12. §-hoz

A Javaslathoz hatályba léptető rendelkezését állapítja meg, valamint az Smtv.-nek és az Mttv.-nek az 1-10. §-ok szerinti változásokhoz kapcsolódó szövegcsere módosítását tartalmazza, továbbá rögzíti a jogharmonizációs klauzulát.